

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. An Angelus aliqua obiecta semper, aut plura simul intelligatß

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

curfus, qui tamen ipsi debetur ad cognitionem aliorum entium & effectuum naturalium. Aut est debitus; & tunc se queretur, quòd DEUS Angelis etiam Beatis inferret perpetuam violentiam, denegando concursum debitum ad objecti proportionati cognitionem. Sed neque ex defectu speciei representantis, ut docent Suarez & Arrubal; non enim Angelus objectorum naturaliter à se cognoscibilium species successivè acquirit, sed habet illas simul ab initio creationis infusus: atque ad cognoscendam Angeli operationem non eger alià specie, quàm quæ ipsam Angeli essentiam representat, velut infra (ubi de Angelorum locutione) dicitur.

Oritur ergo hæc occultatio ex intrinseca impotentia cognoscendi, eò quòd secreta cordium nec ad ipsum Angelum, neque ad ordinem universi, adeòque nec ad objectum proportionatum Angelicæ cognitionis pertineant, priusquam ad ipsum Angelum dirigantur: hæc quippe posita directione jam Angelo jus ad illorum cognitionem acquiritur, illaque latitudinem objecti Angelici ingrediuntur.

10. Interes secundò. Angelos non cognoscere naturaliter mysteria gratiæ: tum quia sunt altioris & supernaturalis ordinis, ac proinde excedunt proportionem cujuslibet creati intellectus; tum quia si Angelus alterius Angeli cogitationes non novit, quia ista à libera ejus voluntate depen-

dent, multò minùs potest naturaliter intelligere illa mysteria, quæ ex sola DEI voluntate dependent; qua de causa Apost. 1. Corinth. 2. *quæ sunt hominis, inquit, nemo novit, nisi Spiritus hominis, qui in ipso est: ita & quæ sunt DEI, nemo novit nisi Spiritus DEI.*

Interes tertio. Ab Angelo cognosci species alterius Angeli intellectui infusus, & habitus intra ipsum intellectum aut voluntatem productos.

Ratio est: quòd species & habitus sunt accidentia, quibus Physica & naturalis virtus Angeli necessariò modò perficitur & informatur; sicque habent se per modum naturæ, & pertinent ad integrationem & ornatum Universi: Sed quæ tali modo se habent, pertinent ad ad objectum proportionatum cognitionis Angelicæ; ergo.

Verùm, cognoscuntne etiam nostros habitus liberis actibus acquisitos? Respondeo affirmativè: nam & isti semel producti per modum formæ naturalis potentias animæ perficiunt, vel informant. Nec refert, quòd Angelus possit exinde devenire in cognitionem nostri actus liberi, quia hoc modo Angelus non cognoscit actum liberum in seipso & prout egreditur à voluntate, sed solum in aliquo effectu, & signo naturali, quod non est inconveniens: cum hoc modo actus internos eorumque intentionem cognoscere possit ex actibus externis.

DISPUTATIO XXXI.

DE

Modo cognitionis Angelicæ.

Ad q. 58.

Vidimus cum S. D. quidditatem, medium, & objectum cognitionis Angelicæ. Superest, ut & modum, quò objecta cognoscit, disquiramus: ad hunc partem pertinent duratio, unitas & simplicitas Angelicæ cognitionis, de quibus sit

ARTICULUS I.

An Angelus aliqua objecta semper, aut plura simul intelligat?

SUMMARIUM.

1. Angelus semper est in actu secundo cognoscendi seipsum.
2. Et DEVM tanquam terminum suæ dependentiæ.
3. Alia objecta non semper actu cognoscit.
4. Quid sit cognoscere multa ut multa?
5. Angelus non cognoscit simul multa ut multa.
6. Potest intelligere simul plura diversi ordinis.
7. Disparitas inter plures species in actu primo, & intellectiones in actu secundo.
8. Quinam habitus in intellectu Angelico admitti possint?

§. I.

Resolvitur prima pars questii.

1. Questio solum movetur de naturali Angeli cognitione. (nam beatificà visione divinam essentiam à Beatis Angelis jugiter intelligi

aliunde constat) Et ad primæ partis resolutionem sit

CONCLUSIO *Intellectus Angeli (1.) se, & (2.) DEVM semper actu cognoscit: (3.) non aliam alia objecta.*

Prima pars probatur. Omne vivens semper est in actu alicujus operationis vitalis sibi maxime connaturali, & radice aliarum operationum: ergo & Angelus. Sed non est aliqua operatio connaturalior Angelo tanquam substantia intellectuali, quæque sit aliarum radix, quàm cognitio simplicis, nam & objectum connaturalissimum est ipsi sua essentia, eaque se ipsam intellectui per modum speciei identidem representat; & ex cognitione suæ substantiæ Angelus ad aliorum quoque cognitionem determinatur: ergo.

Secunda pars probatur. Cognitione comprehensiva effectus etiam attingit causam: ergo cognitione

gione comprehensivâ, quâ Angelus perpetuò cognoscit seipsum, etiam perpetuò cognoscit DEUM, quæ sui causam.

Tertie partis ratio est primò. Quòd multa sunt objecta, quæ defectu existentia in actu secundo non semper, sed solum successivè, quo modo in ætærum natura ponuntur, Angelo representantur. Secundo. Quia species subjicitur libero usui & applicationi ipsius Angeli: Unde potest illas ad huius vel illius objecti representationem quoties, quomodo, & quando vult, applicare.

S. II.

Resolvitur altera pars quesiti.

Pro alterius quesiti resolutione præmittendum: sensum esse, an Angelus possit objecta non tantum in se & materialiter multa, sed etiam formaliter, & ut multa sunt, simul intelligere. Quòd tunc demum sciret, si plura objecta, vel plures cognitiones Angeli ad se non subordinarentur: objecta quippe inter se coordinata (ut patet in scientiis) unum formaliter objectum; cognitiones quoque subordinatæ unam formaliter cognitionem constituent, juxta illud: Ubi est unum propter aliud, ibi est unum tantum. Hoc posito.

CONCLUSIO. *Angelus non potest intelligere multa ut multa.* S. D. hic a. 2. Ratio est. Angelus vel intelligeret multa ut multa per unum actum, vel per plures. Neutrum potest dici. Non per unum actum, quia sicut ad unitatem motus requiritur unitas termini, ita ad unitatem operationis requiritur unitas objecti; sed objectum non esset unum ex hypothèsi; ergo nec operatio. Non etiam per plures actus: quia idem subjectum vel potentia simul in actu perfecto pluribus formis adequatis, & ultimis actualitatibus ejusdem ordinis & generis compleri non potest, ut ex Philosophia supponitur; sed intellectio est ultima actualitas, & terminus potentia intellectivæ; ergo intellectus plures actus intellectiois ejusdem ordinis & generis simul elicere non potest.

Dixi ejusdem ordinis & generis. Nihil enim obstat, quin Angelus simul plures cognitiones subordinatas de objectis diversi ordinis itidem inter se coordinatis possit elicere. Ita Angelus de facto DEUM intelligit per beatificam visionem, sese per suammet substantiam, & alia à se per species superadditas; quæ cognitiones non minus, quàm objecta ipsarum, cum inter se sint coordinata, ideo Angelus non plura, ut plura, sed per modum unius censetur cognoscere. Species quippe & cognitiones inferiores subordinantur superioribus, veluti ope-

rationes sensuum exteriorum subordinantur operationi sensus interni; & species superior eminenter in se continens inferiorem est ratio determinativa ad usum speciei inferioris. Atqui Essentia Divina, nec non propria essentia Angeli est species superior in se eminenter continens species intelligibiles inferiores: ergo Angelus Divinam essentiam clarè videns, & seipsum comprehendens, exinde ad usum aliarum specierum intelligibilium, ac variorum objectorum cognitionem simul & semel determinari potest.

Hinc etiam dabis disparitatis rationem, cur Angelus plures species intelligibiles in actu primo, non item plures cognitiones adequatas in actu secundo habere possit.

Ratio enim est: quòd species intelligibiles in actu primo habeant se per modum habitus & formæ incomplete; intellectiones verò per modum ultimæ actualitatis: non est autem inconveniens, plures formas incompletas concurrere ad unum principium totale complendum: est verò absurdum, dari ejusdem potentia plures terminos completos & ultimos, e jusdem ordinis & rationis, dum quilibet eorum esset, & non esset ultimus, seu adequatus.

Quæres, utrum in intellectu Angelico dentur habitus? Respondeo. Nullos dati habitus (1.) scientiarum, vel artium: dari tamen posse habitus (2.) opinionis & fidei acquisitæ, in ordine ad cognoscenda futura contingentia, & cordium secreta.

Ratio primi est, quòd habitus scientifici dantur ad tollendam difficultatem, quàm patitur intellectus in deducendis conclusionibus à suis principiis, & habitus artificiosi ad sublevandam difficultatem, quam patitur idem intellectus in introductione formæ in materiam; sed intellectus Angelicus in neutro patitur difficultatem, quippe qui exactissimè penetrat conclusiones in suis principiis, & effectus in causis; optimèque novit, quo modo forma artificialis conveniat suo subjecto: ergo.

Ratio secundi est: quia difficultas, quæ reperitur in formidine oppositi, cum assentimur, vel conjecturaliter propter quædam indicia & signa, vel propter autoritatem dicentis, superatur per habitus opinionis & fidei acquisitæ: sed Angelus in assensu circa futura contingentia, vel secreta cordium, quandoque patitur difficultatem, & formidinem oppositi: ergo circa talia objecta habere poterit habitus opinionis & fidei.

ARTICULUS II.

An Angelus intelligat, discurrendo, componendo, dividendo?

SUMMARI A.

1. Exponitur status questionis.
2. Angelus nihil intelligit discurrendo.
3. Considerat conclusiones in principis.
4. Etiam si sua specie utatur inadæquatè, non tamen cognoscere potest illativè.
5. Disparitas inter species Angelicas, & anime Christi.
6. Quomodo sine discursu in effectu naturali Angelus cognoscat causam supernaturalem?
7. Quomodo demones in judicando decipi possint?
8. Possint eadem cognitio respectu diversorum objectorum esse evidens & inevidens, naturalis & supernaturalis?